

Avui, Sant Hilari

13 de gener del 2022

Ajuntament
de Sant Hilari Sacalm

Contingut

1 EDITORIAL

Avui, Sant Hilari

2 PÀGINES VISCUDES

Toni Rossell Terris

4 A PEU DE CARRER

Apunts històrics sobre la Placeta

6 PASSANT REVISTA

Notícies i esdeveniments del 2021

8 EFEMÈRIDES

Fa 100 anys a Sant Hilari...

9 AL COR DE LES GUILLERIES

De Viles Florides al Pla de Biodiversitat

10 MÉS LLUNY

Mireia Danés Coronado

12 HISTÒRIA D'UN EDIFICI

Hospital, escola i Casa de la Vila

14 CONTRAPORTADA

El campanar

AVUI, SANT HILARI

13 de gener del 2022

Tradicionalment, el 13 de gener, patró de Sant Hilari Sacalm, se celebrava amb una gran fira a la plaça de l'Església. Tot just s'estrenava l'any i ja hi havia aquesta data assenyalada al calendari i de l'excusa de comprar i vendre se'n feia festa grossa.

Amb el pas dels anys, la celebració ha perdut pes i aprofitem aquest butlletí d'hivern, que neix avui, per remarcar com és d'important preservar la història del poble. Des de l'Ajuntament agraïm la gran tasca dels historiadors locals que s'han encarregat de deixar constància escrita sobre els orígens i les tradicions de Sant Hilari.

Per exemple, en Xavi Clos, en el llibre *Cròniques del meu dia a dia a Sant Hilari Sacalm*, explica la fira del 13 de gener, amb els firaires i xarlatans fent gala del seu art d'oratória:

"El que més èxit tenia era el xarlatà de l'ungüent de la serp: portava una serp viva al coll, a tall de bufanda, i duia pots de llauna amb la foto d'una serp; els vells hi tenien molta fe, i alguns venien expressament de pagès a comprar aquesta mena de pomada amb la que es feien fregues i, deien, calmava el dolor muscular."

La immediatesa de les xarxes socials ens permet compartir notícies i activitats a l'instant, però no tot es pot transmetre amb missatges ràpids. El programa de Festa Major, una tradició de fa dècades, recull articles històrics, fotografies i escrits de les entitats que formen un valuós teixit associatiu pel poble.

I ara, el butlletí de la diada vol ser una publicació hivernal, més breu, que el consistori fa arribar a la ciutadania per començar l'any despertant l'orgull hilarienc.

TONI ROSSELL TERRIS: "La guerra no l'haviem viscut i la postguerra ja la vam trobar feta. Érem feliços perquè no coneixíem res millor"

En Toni Rosell Terris va néixer el 15 d'octubre del 1937 a Fonts de Sacalm, com es deia Sant Hilari durant la República. Can Vadó Manel, la casa on va néixer, estava plena d'industrials de Sabadell i Terrassa que havien llogat pisos perquè era més segur que tornar a les fàbriques confiscades. A més, una tieta d'en Toni que volia ser monja hi havia portat unes germanes Carmelites del carrer Lladó de Barcelona que corrien perill.

En Toni explica que "als que manaven no els agradaven els sants ni les marededéus" i que per ell i els que van néixer fins un parell d'anys més tard no van repicar campanes, com era tradició en els batejos, perquè els republicans van estimbar les campanes de l'església.

Quan van bombardejar Sant Hilari el 31 de gener del 1939, molta gent es va refugiar a cases de pagès per si queien més bombes. La seva família va anar a la Fàbrega, d'on era la seva àvia, i des d'allà els van dirigir a altres cases. "Ens va tocar Moragues i, per tant, puc dir que he pernoctat uns dies a la residència del General Moragues", diu amb orgull, tot i no recordar-ho perquè era massa petit.

Una mica abans d'acabar la guerra van reclutar el seu pare. Ja havia anat a la guerra dels anys vint a Àfrica i amb trenta-nou anys i dos fills es va voler amagar, però el van desco-

brir i el van portar a la presó de Girona, on cada vespre passaven llista i tot seguit anomenaven els que afusellarien la matinada següent per desertors.

El mateix bàndol que bombardejava el poble va salvar el seu pare: "El meu pare i altres van tenir sort que els franquistes ja voltaven per aquí i aquells valents carcellers van fugir cap a França. Potser ens vam perdre l'honor que el seu nom fos inscrit als escalons de l'església on deia *Caidos por Dios y por España*, però segur que el meu pare no hauria caigut *por Dios ni por España*. Ja hi teníem dos familiars i segur que almenys un tampoc va morir per aquestes causes."

Malgrat tot, en Toni afirma que va ser un infant feliç: "La guerra no l'haviem viscut i la postguerra ja la vam trobar feta. Érem feliços perquè no coneixíem res millor. Voltàvem com salvatges per tot el poble i per aquests boscos i ningú es preocupava de cap perill. Jugàvem i no estàvem tan controlats com ara."

El seu germà amb dotze anys ja pelava bastons, una feina perillosa amb una caldera bullint. I la seva mare, que tenia sagrat donar un ofici als fills, va preguntar a en Quim de la Fàbrega que feia de mecànic, a Can Rosquellas per si necessitaven un aprenent de fuster i a Can Xicó per si volien un sastre. Van

trucar de Can Xicó i això va encaminar el seu futur laboral: "Imagina't una criatura de tretze anys amb un didal i una agulla".

Una anècdota que és història local és quan en Ramon Borrell va deixar de fer de Jesús i van escollir en Toni com a substitut. No feien el calvari, però sí l'hort de Getsemaní, el judici a la Placeta i la processó amb les estacions pel poble. Era el 1954 quan amb setze anys debutava posant-se a la pell de Jesús al Via Crucis Vivent, que llavors se celebrava el Dijous Sant. Va ser el primer i l'últim cop perquè l'any següent, just quan s'havien d'estrenar els primers vestits nous dels armats, el Via Crucis es va cancel·lar per mal temps.

A la tardor de l'any 1955 en Toni es va instal·lar al carrer Avinyó de Barcelona, a un pis que li havia buscat aquella tieta que anava per monja i que al final se'n va desdir. Va treballar de sastre al carrer del Carme i després al carrer Aribau amb el pare de l'actor Francesc Orella. Amb vint-i-vuit anys es va traslladar a Arenys de Mar, on vivien els seus pares, i va muntar un negoci de confeccions: "Feina, feina i feina. Quaranta anys perduts".

En Toni tenia una vena artística que va recuperar un cop jubilat. De jove havia fet teatre al bar Centre amb Els Pastorets, fent d'àngel o de pastor, o amb obres com *El gran cardenal*, que es va fer en castellà. Quan va tornar a Sant Hilari, amb seixanta-dos anys, va formar part de la coral Encarahisom, els que abans havien sigut Som i Serem i que ell també en va ser membre fundador.

Del seu tinter n'han sortit peces diverses. Ha fet lletres d'Encarahisom, un poema per a la Festa de la Vellesa i del musical d'en Jaumet de Veus Alegres n'ha escrit totes les lletres, els monòlegs i els discursos entre cançó i cançó. "En Jaume Fàbregas em va donar el disc de *Los Miserables* i jo agafava un paper i anava comptant barretes a cada nota de cada línia. Era per parar beneit, però me'n vaig sortir".

Diu que va tancar la seva vida artística fent uns duets amb en Ramon Fauria "Watt's". En Toni hi posava la veu i en Watt's, l'acordiò. L'entrevista que li fem li recorda al programa de tele "Esta es tu vida" dels 60 i ens parla de "Pàgines viscudes", de l'antiga revista *Patufet*, que ens ha servit per titular la secció d'homenatge a un bon hilarienc.

Toni Rossell va fer de Jesús al Via Crucis del 1954

De petit anava a estudi a la Rectoria

Primera junta del grup Som i serem (1955). A dalt: Ramon Espinar, Joan Massaneda, Josep Massaneda i Josep Crous. A baix: Toni Rossell i Antoni Piniella

En Toni col·loca unes cintes a l'estendard dels Nois Alegres (1955)

En Toni (el més alt) acompanyat d'en Ramon Fauria "Watt's" i el seu cosí i exalcalde Xavier Rossell (al mig)

A l'esquerra, una fotografia actual. A la dreta, imatges antigues: una amb neu i l'altra abans de tancar la riera de Vallicrosa (Arxiu Municipal de St. Hilari)

A PEU DE CARRER

Apunts històrics sobre la Placeta

La plaça Gravalosa 'Placeta' és una de les places més emblemàtiques del poble. És zona de pas per arribar al nucli antic, punt de trobada, escenari de festes i activitats, espai d'esbarjo i de tertúlia i un pulmó verd al bell mig de Sant Hilari.

Els anys previs a la creació de la plaça van ser temps de grans canvis urbanístics al municipi per la gran afluència de visitants i per la necessitat de millorar infraestructures. Molts edificis importants del centre del poble es van construir entre els anys 1880 i 1910.

La petició de la plaça ja venia de lluny i ho trobem documentat en l'acta del ple del 4 de novembre del 1908 on es comunicava la següent petició ciutadana:

"Dióse cuenta de la solicitud presentada por varios vecinos de esta vila en la que se pide la construcción de una plaza en la calle de Arbucias y cubrir el Torrente de Vallicrosa, desde el puente de la Riberada hasta la propiedad de los Srs. Riera y Puntí, ofreciendo para su realización cuatro mil novecientas veinticinco pesetas (...)"

A l'esquerra, diada de Sant Jordi 2021. El poble es despertava amb tot de roses escampades fetes a mà. Va ser el regal de Sant Jordi per part d'una persona anònima. A dalt a la dreta, una foto amb el primer sortidor de La Placeta (1929) i a baix una foto encara més antiga (Arxiu Municipal)

La riera de Vallicrosa, que podem veure a la foto de 1910, era un obstacle i calien obres i l'adquisició de terrenys privats per acabar d'enllestir la plaça. El 1912 es van tapar les clavegueres del carrer Hort Nou i de la Placeta, per una epidèmia de còlera, i després les obres van quedar encallades durant una bona temporada.

El 1919 es va demanar a la Diputació un projecte per urbanitzar la nova plaça i es va omplir amb sorra que van portar de la carretera d'Hostalric. Un any més tard la plaça estava quasi acabada amb disseny de l'arquitecte Manuel Almeda, que hi va col·locar molts arbres i un petit monument.

Només faltava cobrir una part de la riera, prop del carrer Rocosa i es va fer realitat ara fa cent anys. Tal com indica l'acta del

ple del 30 d'abril de 1922, els estiuejants Riera i Puntí van avançar els diners per tirar-ho endavant i el consistori els hi va tornar més tard.

El 1928 s'hi van posar bancs de fusta i fanals, el 1929 s'hi va construir el primer sortidor i el 1957 es va afegir un llum al mig del brollador i més arbres al voltant. Els cedres aviat seran centenaris, ja que provindrien de l'Exposició Universal de Barcelona (1929).

El 2021 es van substituir set castanyers d'índies, en mal estat, per bedolls, aurons blancs i serveres de guilla, iniciant així un procés de regeneració per tal d'assegurar que la Placeta sigui sempre un espai arbrat. Són molts anys d'història per una plaça que estimem i volem seguir cuidant.

UNA CAVALCADA DE REIS DIFERENT

6 DE GENER. Començàvem l'any amb restriccions per la covid-19, però els tres reis mags van arribar puntuals a la cita i es van passejar per tots els barris.

POBLES DE CIRC

11 DE FEBRER. Sant Hilari és el primer municipi de les comarques gironines que se suma al projecte Pobles de Circ. Mitja dotzena d'espectacles van acostar el circ al nostre poble.

ANY JAUMET

4 DE MARÇ. Celebrem el 150è aniversari del naixement de Jaume Traveria i Riera 'Jaumet'. Aviat tancarem el seu any d'homenatge amb el musical de Veus Alegres i la presentació del llibre *Petita història d'en Jaumet*, il·lustrat per Pilarin Bayés.

Passant revista al 2021

BIBLIOTECA AMB NOM DE DONA

7 DE MARÇ. Es va fer oficial que la biblioteca portaria el nom de Soledat Ridaura i Feixas després d'una votació popular. Ridaura va ser una de les impulsores del Casal dels Avis.

FEM GRAN EL PETIT COMERÇ

3 DE MAIG. Inici de la campanya de promoció al comerç local. L'Ajuntament va destinar-hi 12.000 € i cada setmana un tipus d'establiment sortejava vals de regal als seus clients.

TRAIL GUILLERIES, LA CURSA DE CASA

29 i 30 DE MAIG. Èxit de participació a la tercera edició de la Trail Guillerries. Apunteu-vos les dates de l'edició d'enguany (28 i 29 de maig) i us anirem informant de les novetats.

FESTA DE LA GENT GRAN

24 DE JUNY. Després d'un any sense poder celebrar-ho, es va tornar a fer aquest merescut homenatge a les persones grans del poble amb l'acompanyament dels Gegants de Sant Hilari.

FESTA MAJOR DE SANT HILARI

26, 27, 28 i 29 D'AGOST. La Festa Major es va adaptar a la situació sanitària amb una trentena d'activitats per a tots els públics: concerts, circ, espectacles i activitats infantils, teatre, futbol, sardanes, ball de bastons, un Escape Room i un Talent Show.

NOU ESPAI DE DOL PERINATAL

15 d'OCTUBRE. Es va inaugurar l'espai de dol perinatal al cementiri i després del Ple del 21 d'octubre es va fer oficial que l'Ajuntament ha aconseguit que els serveis funeraris siguin més econòmics, amb un preu inferior als 2.850 euros.

RENOVACIÓ DE LA CTRA. D'ARBÚCIES

27 D'OCTUBRE. Comencen les obres d'asfaltatge a l'eix principal i la carretera d'Arbúcies passa a ser de titularitat municipal després d'una negociació amb la Generalitat.

NOVETATS DEL PLA EDUCATIU D'ENTORN

24 DE NOVENBRE. Sant Hilari se suma per primer any al projecte Rossinyol. El Pla Educatiu d'Entorn, que va néixer el curs passat, avança a pas ferm amb aquest projecte de mentoria, un altre projecte d'incorporació al lleure i la continuïtat dels tallers d'estudi assistit.

REMODELACIÓ DE LA MORAGUES

DESEMBRE. Les obres de millora donen un nou aire a la plaça Moragues, opció guanyadora dels Pressupostos Participatius 2021. Les millores renaturalitzen l'espai, el fan més agradable, i dignifiquen el monument dedicat a l'il·lustre hilarienc General Josep Moragues.

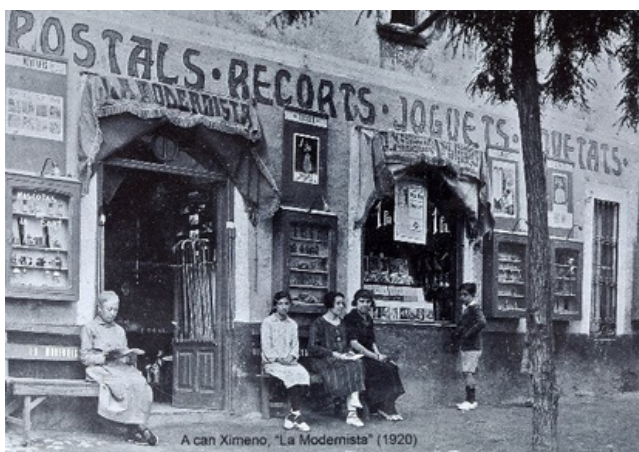

Fa 100 anys a Sant Hilari...

En Jaumet empenyent el carro pel passeig de la Font Vella (Arxiu)

Sant Hilari iniciava l'any 1922 amb Josep Pons Pujol com a alcalde fins que al febrer va ser substituït per Ramon Carbonell Miquelet. En aquells temps es tractaven temes com la col·laboració en la restauració del campanar de l'església, les obres de remodelació a la plaça Doctor Gravalosa, l'adquisició d'un espai per al nou escorxador o l'aprovació del projecte d'urbanització del passeig de la Font Vella que preveia unes voreres de 1'20 metres, retirar les acàcies i deixar al centre un pas per a carruatges.

L'establiment La Modernista (Arxiu)

Naixia a principis d'estiu la *Lliroia*, un setmanari estiuenç que va tenir molt èxit amb onze números publicats el primer any i que tothom podia adquirir a l'emblemàtic establiment La Modernista. Hi trobem des de textos de personatges il·lustres com l'hilarienc Anton Busquets i Punset fins a publicitat amb les habitacions disponibles al poble o la llista de forasters que eren a Sant Hilari.

Fotografia de Sant Hilari el 1922 (Arxiu)

La *Lliroia* relatava així un esdeveniment curiós que aleshores era notícia:

"Divendres de la setmana passada la gent que transitava per la carretera i voltants de la Font del Ferro vegeren amb gran espectació un auto produint l'efecte d'un tanc qu'enfilava costa amunt per l'inclinat i casi a peu intransitable camí vers la roca d'En Pla a la que s'l vegé arribar fins l'Ermita del nen Jesús de Praga que allí està situada. La espectació pujà al seu màxim al tornar a baixar per l'inclinació atrevida i perillosa que havia de sostenir, arribant a carretera plana amb tota felicitat. Realisà aquesta proesa com es la d'esser el primer en pujar amb auto fins l'ermita d'Amadeo Vila"

De Viles Florides al Pla de Biodiversitat

Les polítiques ambientals de Sant Hilari dels últims anys han prioritzat l'optimització dels usos de l'aigua, la gestió correcta dels residus amb la recollida porta a porta i la implementació d'algunes primeres mesures que fomentin la biodiversitat.

No és casualitat que Sant Hilari obtingués quatre flors d'honor en l'última edició de Viles Florides, repetint la màxima distinció per tercer any consecutiu. Per a Viles Florides, l'enjardinament va més enllà de propiciar espais bonics i agradables i té en compte valors com la protecció dels espais verds o la millora de la qualitat de vida dels veïns, entre molts altres criteris mediambientals.

Tot això va molt lligat amb el Pla de Biodiversitat, una de les grans apostes de l'equip de govern que es va aprovar per unanimitat l'any passat. El 3 de juny es va presentar el projecte a la ciutadania i ja s'han dut a terme algunes accions per a influenciar positivament sobre la biodiversitat del nucli urbà.

S'ha instal·lat la Caseta de la Biodiversitat a la Font Vella que conté hotels d'insectes, caixes niu per ocells insectívors i per a ratpenats i un refugi per a òlibes i petits mamífers. La biodiversitat representa el conjunt d'espècies vives que tenen els nostres ecosistemes i sovint l'acció de l'home posa en perill el seu equilibri. La Caseta dona refugi, aliment i lloc per a la cria a nombroses espècies de vertebrats i invertebrats.

A més, recentment s'ha impulsat un itinerari del Seguiment d'Ocells Comuns a Catalunya (SOOC) per al nostre entorn amb l'objectiu de determinar les tendències de les espècies d'ocells comuns. Es tracta d'un dels molts itineraris que ja hi ha a Catalunya i que permeten generar indicadors ambientals de gran importància per a conèixer l'estat dels principals ecosistemes del país i els efectes del canvi climàtic.

El regidor de Medi Ambient Jordi Rotllant recull les 4 Flors d'Honor a Viles Florides

Tasques de neteja al Torrent d'en Serres a l'octubre del 2021

Jornades de neteja Let's Clean Up amb les escoles

Presentació del Pla de Biodiversitat

Caseta de la Biodiversitat a la Font Vella

Alliberament d'un milà reial durant l'acte de presentació del Pla de Biodiversitat

MÉS LLUNY

Des de Xile. Entrevista a la Mireia Danés Coronado

L'1 d'abril del 2014, la hilarienca Mireia Danés Coronado (1983) va partir cap a Xile i ha establert la seva vida en aquest país que recentment ha estat notícia perquè el candidat de l'esquerra Gabriel Boric Font (1986), de pare croat i mare catalana, s'ha convertit en el president més jove del país.

Volcà d'Osorno

Per què vas marxar a Xile?

Havia acabat un màster en aqüicultura i em costava trobar feina del meu àmbit. Feia de secretària en un centre de medicines alternatives i vaig voler fer un canvi. A Xile hi treballaven uns amics de la universitat i amb la Jordina, una amiga que estava en una situació semblant a la meva, ens vam convèncer de marxar cap allà.

I vas trobar feina de seguida?

I tant! Al cap de dues setmanes treballàvem totes dues. La idea era marxar només per un any, per adquirir l'any d'experiència que demanaven a tot arreu, però s'ha allargat la cosa i ja fa quasi vuit anys que soc aquí.

Mireia Danés als Salts de Petrohué

Vius al mateix lloc que quan vas arribar?

No. Primer estava en una empresa que feia estudis oceanogràfics per les salmones i vivia a Puerto Varas. Després vaig treballar a una salmoneira enmig del mar i més tard vaig venir a Osorno, la ciutat del que és ara el meu marit i on vivim. És un lloc amb molta tradició en producció de llet i carn de vaca i per això vaig canviar el meu àmbit laboral dels salmons a les vaques.

I tens una filla, l'Enna, que és catalana i xilena.

Sí, jo sempre li parlo català a la meva filla i després ella va fent entre el xilè i el català.

Què t'agrada de la vida a Xile?

La tranquil·litat. He trobat una feina que em permet flexibilitat d'horaris per estar amb la nena i, a més, és un país amb uns paisatges impressionants. Ara que recorro diferents granges, estic tot el dia amb la camioneta de l'empresa descobrint nous llocs.

Quines visites ens recomanaries?

És un país que té de tot. Al sud hi ha les glaceres de la Patagònia on tot és verd amb uns rius espectaculars d'aigües turqueses. A la zona més central destaquen les vinyes, ja que és un país amb molta tradició vinícola. I al nord hi ha el desert d'Atacama.

Quan va ser l'última vegada que vas venir a Sant Hilari?

Va ser quan em vaig casar el setembre del 2018. Teníem previst viatjar una vegada a l'any, però la pandèmia ens ha complicat els plans. Volem venir al juny. A veure si hi ha sort! L'Enna va néixer el desembre del 2018, així que encara no coneix Sant Hilari.

Què trobes a faltar de Sant Hilari?

Trobo a faltar, sobretot, anar a buscar bolets a la tardor i perdre'm pels boscos dels voltants de Sant Hilari. Sempre hi anava amb els meus pares i el meu germà i ho enyoro moltíssim.

També trobo a faltar la Festa Major, el correfoc i tot això, perquè aquí no hi ha aquesta tradició.

Ah, i el pa de casa meva! Aquí tenen un pa menys elaborat i tot just ara comencen a provar de fer-ho amb massa mare com fan a casa meva.

Amb el seu marit Diego i la seva filla Enna al desert d'Atacama

I Nadal no et fa venir enyorança?

Doncs com que aquí és estiu, les festes de Nadal es viuen de manera molt diferent. No fa fred i això és un avantatge perquè no es troba tant a faltar. Hi ha decoració nadalenca, però veus tothom que va a la platja i és una altra història.

"Trobo a faltar anar a buscar bolets, la Festa Major i el pa de casa meva"

Quina festa xilena destacaries?

El 18 de setembre és la festa nacional de Xile i durant dos dies gairebé es paralitza el país amb festa grossa. Se celebra molt en família, es ballen *cuecas*, el ball típic, es menja molt i es beu molt. Són les "Fiestas Patrias" de setembre.

A la pàgina de l'esquerra la glacera de Laguna San Rafael. A la dreta, les vinyes de Valle de Colchagua i la celebració de les "Fiestas Patrias"

Hospital, escola i Casa de la Vila

A l'esquerra, escales de l'església, carrer Rectoria i Hotel Fauria (Casa de la Mestra) el 1920. A la dreta, imatges de l'escola a l'edifici de l'Ajuntament a la dècada dels anys 30. (Arxiu Municipal de Sant Hilari)

L'edifici on ara hi ha l'Ajuntament de Sant Hilari Sacalm ha tingut diferents usos al llarg de la història. Va ser hospital i també escola.

El primer hospital que va tenir el municipi és de ja fa uns quants segles i dona nom a un dels nostres barris. Hi ha constància que el 1497 n'era procurador el noble Bernat Joan de Gurb, senyor del terme entre els anys 1484 i 1498.

El trasllat a l'edifici actual del consistori es deu a una donació del 1782 de Marina Rovira, vídua del farmacèutic Francesc

Vives, d'una casa del carrer de la Rectoria i el seu hort a l'Hospital de Pobres de Sant Hilari.

Van fer falta moltes obres i es va obrir al públic el 31 de desembre del 1786. Tal com documenta l'Àngel Serradesanferm a l'article *L'Hospital de Sant Hilari* al programa de Festa Major del 1998, "legalment només hi podien anar els malalts de la parròquia de Sant Hilari i si un malalt venia d'una altra parròquia, havia de pagar." A l'arxiu es conserva el llibre d'anotacions dels malalts que feien ús de l'hospital del 1786 al 1820.

Recaptar diners de pacients de fora ajudava a pagar despeses de l'hospital i s'acordaven tractes com el que es va fer el setembre del 1801: el capellà de Sant Hilari Salvi Miralpeix va pagar mil lliures a l'Hospital amb la condició de poder admetre malalts de Joanet.

En temps de guerres i conflictes, com el dels Miquelets durant la Guerra del Francès (1808), l'hospital augmentava l'afluència de ferits i malalts. I quan van començar a venir estiuejants a prendre les aigües curatives de la Font Picant també deixaven diners al centre sanitari si requerien una visita. A més, els pobres captaires acostumaven a deixar el poc que tenien si morien a l'hospital.

L'edifici es convertí en escola el 1868 amb l'arribada d'unes germanes Carmelites. Volien dedicar-se a ensenyar a nenes i l'Ajuntament els va cedir unes habitacions de l'hospital. L'assistència curativa va anar minvant al llarg dels anys i quan les germanes van traslladar-se l'any 1902 a l'edifici de les monges, on ara hi ha la Llar Infantil Cent Fonts, es va replantejar la utilitat dels espais.

Pocs anys abans, el 1893, l'Ajuntament, que sempre havia anat canviant de lloc, va adquirir el dret de propietat. Es va demanar la confecció d'un plànol per a una Casa Consistorial a l'arquitecte municipal Ildefons Casamor, que va dissenyar una façana neogòtica per l'entrada del carrer de la Rectoria.

El juny del 1906 van començar les obres executades per en Dalmau Boada. Un any després en Llorenç Suñé va construir les escales, F. Ripoll va fer la porta i en Josep Tarradellas, les baranes de ferro. Es va comprar l'hort del darrere amb la idea de fer-hi les escoles.

Amb les obres acabades l'any 1908 a l'edifici hi havia l'escola als soterranis, vivendes per a mestres i secretaris a la planta baixa, oficines a la planta superior i unes golfes. Durant dècades s'hi van fer classes fins que al 1938 es va construir l'escola pública.

L'actual edifici ha arribat als nostres dies amb poques modificacions. El 1998 es va restaurar la façana que dona a la plaça de l'Ajuntament.

A l'esquerra, asfaltatge del carrer Rectoria el 1934. A la dreta, els Petits Cantaires davant l'Ajuntament el 1977. (Arxiu municipal de Sant Hilari)

EL CAMPANAR

L'any 1922 es va acabar l'ampliació del campanar amb l'estructura tal com és ara i aquest 2022 es millorarà l'enllumenat per potenciar l'estalvi energètic i per realçar la importància d'aquest símbol del poble.

El campanar de Sant Hilari Ilueix majestuós com un punt clau de referència. Per la seva situació i per la seva història és un símbol del poble. La torre del campanar està dividida en dues parts. La primera és del 1870 i la segona, que enguany farà cent anys de la seva construcció, va ser obra de l'arquitecte vigatà Josep Maria Pericas. Amb el pas dels anys s'hi han anat fent petites millores i aquest any es canviarà tot l'enllumenat per llums LED.

